

1526/1941.

1941. VI. 21.

A BUDAPESTI DEÁK-TÉRI
AG. HITV. EVANGÉLIKUS TESTVÉREGYHÁZAK

ELEMI FIÚ- ÉS LEÁNYISKOLÁJÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

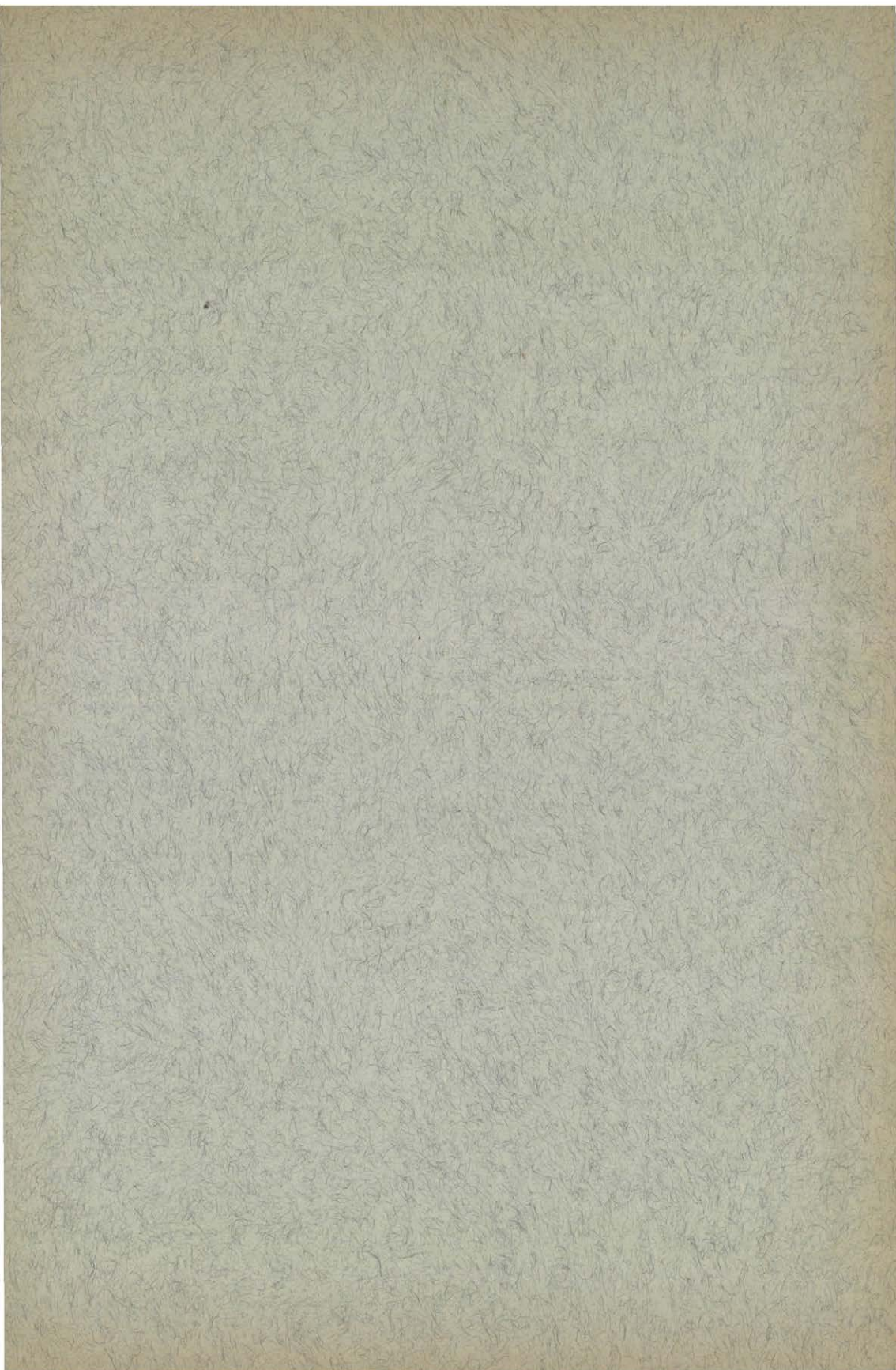
AZ 1940—41. TANÉVRŐL.

K Ö Z L I:
GADÁNYI JÁNOS
igazgató.

1941.

Fébé-nyomda Bpest, VII. Damjanich-u. 28b. F. Farkas László.

A BUDAPESTI DEÁK-TÉRI
ÁG. HITV. EVANGÉLIKUS TESTVÉREGYHÁZAK

ELEMI FIÚ- ÉS LEÁNYISKOLÁJÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ. 1940—41. TANÉVRŐL.

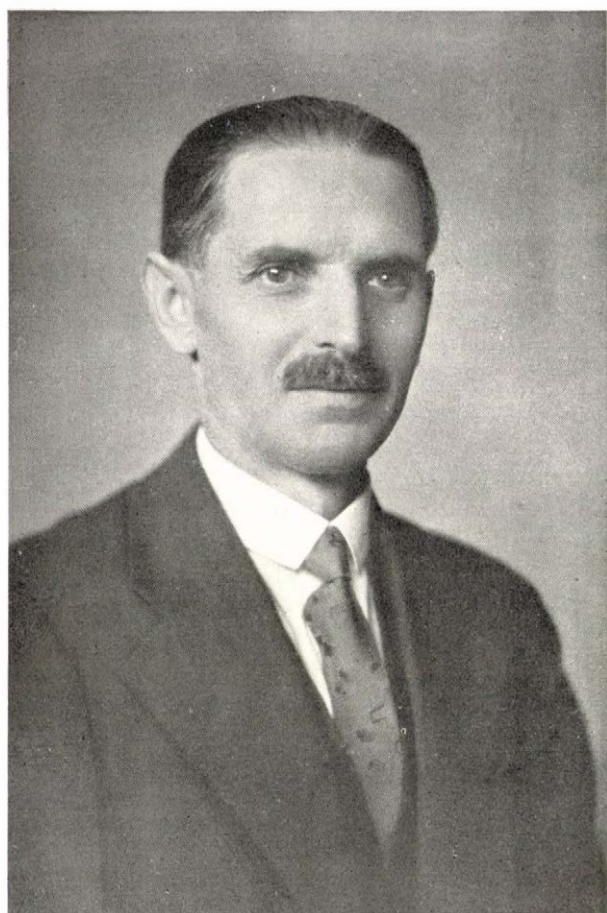
K Ö Z L I:
GADÁNYI JÁNOS
igazgató.

1941.

Fébé-nyomda Bpest, VII. Damjanich-u. 28b. F. Farkas László.

Felelős kiadó: Gadányi János.

DEX FERENC

Dex Ferenc.

Az 1940—41. tanév elején, 40 évi munkálkodás után, nyugalmába vonult tanítótötestületünk kiváló és érdemekben gazdag tagja, *Dex Ferenc*.

Nagy-Magyarország boldog korszakában, a derűs Dunántúlról indult útnak a külső eseményekben szerény, de benső tartalomban annál gazdagabb élet. Királyfalván, Vas megyében született 1880-ban. Őslutheránus- és földművelőcsalád egyszerű sarja. Édesanyját már három éves korában vesztette el. A nagyszülők házában nevelkedett és onnan hozta a mély vallásosságot, a törekvő, nem lankadó szellemet. Ezt Matthes József tanító az elemi iskolában ébrentartotta, a soproni evang. tanítóképző kifejlesztette és az ifjú lélek megtelt művészi tartalommal, rajongó szeretettel a nevelés és oktatás iránt. Hű kísérői, buzdítói és védelmezői maradtak ezek az életének minden borús és derűs napjain keresztül.

A soproni evang. tanítóképzőben 1889. júniusában átvette a magyar- és német-tannyelvű iskolákra, valamint a kántori szolgálat elvégzésére szóló okleveleket. Az Alma Mater büszkén bocsátotta útjára Dex Ferencet, aki a hivatásérzetnek büszke tudatával és ifjú lelkesedéssel elkötelezte magát egy egész életre, hogy az egyháznak és a magyar házának — mint a nemzetnek egyik névtelen napszámosa — istenfélő, hű fiakat neveljen.

Tanítói működését *Kéty* (Tolna m.) evang. iskolájánál kezdte meg. Alig száradt meg az oklevélen a jeles tanítói minősítés, bizonyosságot kellett tennie nemcsak az elméleti tudásról, hanem a gyakorlati rátermettségről is. A kétyi evang. egyház rövid működése után büszkén tekintett ifjú tanítójára, a tanulók pedig rajongtak a fiatal tanítóbácsiért. A tanítói munkának legerősebb pillérei: a szülők tisztelete és a gyermekek szeretete folytán sikerült nemes és szép gondolatokkal gazdagon megrakott tárházát pazarul szétárasztani a gyűlekezetben, megbecsülést, szeretetet és tekintélyt szerezve önmagának és a tanítói hivatásnak.

Kétyen ismerkedett meg idősebb kartársának — Kring Gyula — *Etelka* nevű leányával, akit 1900-ban oltárhoz vezetett. A lelkes és művészi hajlamokkal gazdagon megáldott ifjú tanítónak most már a nagyobbik család mellett egy kisebb

és meghittebb családja is lett. A benneélő szeretet mindkettő iránt fokozódott és bearanyozta aranyugarával. Vidám és derűs kedéllyel távozott a boldog otthonából és amikor átlépte az iskolának küszöbét, napsugaras derűtségben áradt szét a lélek-prizmában felhalmozott élmények sokasága a növendékekre.

A tanítói életben kevés a fény és sok az árnyék. Vannak azonban évszakok, esztendők, amikor bővelkedik fényben s ilyenkor a munka mélyebben szánt és a termés gazdagabb. Dex Ferencnek Kétyen két ilyen napsugaras esztendeje volt. A fény és napsugár az ifjú fogékony lelkét, a minden szép és nemesért rajongó szívét csodálatosan megtöltötte. Boldogsága növekedett, amikor felesége megajándékozta egy kis fiúval, kinek egészséges, vidám gagyogása emelte a tanító munkakészségét és lelkesedését.

A jó pedagógusnak híre nemcsak a dunántúli szelíd dombok és völgyek közt terjedt, hanem elhallatszott Pozsony városának evang. iskolájába és gyülekezetébe is. 1902-ben, a pozsonyi gyülekezet megtisztelő hívása folytán, a fiatal tanító elbúcsúzott a kétyi gyülekezettől. Nehéz volt a búcsú, mert rövid két év alatt a szeretetnek és ragaszkodásnak erős szálai fűződtek tanító és gyermek, szülők és tanító között. A lelkes tanító ambíciója azonban többre vágyódott. A pozsonyi evangélikus iskola az ő ősrégi hírnevével tágasabb és méltóbb munkakörrel kecsegtette. Úgy érezte, hogy Pozsonyban megtalálja azokat a lehetőségeket és alkalmakat, amelyekkel tudását bővítheti, a lelkében élő képességeket kifejtheti a magyar evangélikus népoktatás jóhírnevének a fokozására. Lelki szemei előtt tündöklött az ősrégi város fejlett kultúrájával és benne az evangélikusok nemes egyházának nagyszerű munkaterületével és egy életreszóló otthonával. Ezek az illúziók megkönnyítették az elválásnak fájdalmait és ésményi képekkel világították meg a jövő munkakört.

A pozsonyi evangélikus egyház elemi iskolájában Dex Ferenc 1902. szeptember elején kezdte meg oktatói és nevelői működését. Szeretettel, lelkesedéssel tanított, sőt tanult tovább. A vele született érdeklődés egyre fokozta és bensőségesebbé tette törekvését, egyre jobbat és többet nyújtott a tanítványainak. A tanterem visszatükrözte külsőleg is a művészi tehetséggel megáldott tanító munkáját. A saját elgondolásai szerint elkészített szemléltető eszközök hirdették a kiváló pedagógus munkáját. A gyermekek lesték szívből fakadó szavait. Öröm és jókedv sugárzott a tanítón munkája közben és ez átragadt tanítványaira is. Egyenes gondolkodása, egyenes beszéde, rendszerező fegyelmezettsége nevelt és oktatott. Szeretettel sugárzott minden ténykedésében, ezért férfiközött olyan közel a gyermekek lelkéhez, a szülők bizalmához. Két-

évtizedes munkásságával sok elismerést és hálát szerzett. Az egyház, mint iskolafenntartó hatóság nemcsak elismeréssel volt működése iránt, hanem a jó tanítónak mintaképét tisztelte és becsülte benne.

A világháború sok tanítót a haremezőre szólított. Dex Ferenc nem járta a csatatereket, nem szerzett bátorságával, vére hullatásával dicsőséget, de otthon megerőltetett munkával hűen szolgálta a hazát. Az összeomlás után, az igazságtalan trianoni béke Pozsonyt a cseheknek juttatta. A pozsonyi evangélikus elemi iskola és annak tanítótestülete igyekezett az idegen uralom alatt is a magyarságnak megtartani az ártatlan gyermeki lelkeket. A felnövekedő ifjúságban a hazaszeretetnek ébresztése és megtartása a tanító munkájától és egyéniségétől függött. Dex Ferenc lelke nem tántorodott meg, hű maradt meggyőződéséhez. Inkább választotta az üldöztetésnek és elnyomásnak nehéz kenyerét, de a magyar iskolának magyar tanítója maradt. Öt évig küzdött a magyar iskoláért és otthonért. A cseh megszálló hatóságok kellemetlen magyar tanítónak tekintették, nehezményezték, hogy gyermekeit — Ferencet és a Pozsonyban született Etelkát — Budapesten taníttatja. Hogy megszabaduljanak a magyarérzésű tanítótól, megtagadták tőle az állampolgárságot és nem folyósították a fizetését. Pozsonyban nem volt tovább maradása. Búcsút kellett mondania tanítványnak és otthonnak. Nagy megnyugtatóására szolgált az a tény, hogy egyrészt a pécsi evangélikus gyülekezet szívesen felajánlotta állami tanítói hivatallal egybekötött kántori állását, másrészt pedig a budapesti Deák-téri Testvéregyházak tüntették ki bizalmukkal.

A budapesti Deák-téri evang. elemi iskolában Dex Ferenc 1925. szeptember havában kezdte meg működését és tizenöt éven át itt is hűséges sáfárnak bizonyult. Egy életnek tapasztalatát és gazdag tudását osztotta szét itteni tanítványai között. Így építve Isten országát és benne egyházunk boldogulását.

A budapesti átköltözés és elhelyezkedés, a szolgálati éveknek elismertetése és beszámíttatása sok gonddal és keserű csalódásokkal járt. A lelkes tanítónak azonban nem törte meg munkakedvét és lelkének derűjét. Továbbra is lankadatlanul égett szívében a gyermek iránti szeretet tüze. Folyton arra törekedett, hogy lépést tartson a kor szavával, intelmével. Képezte magát hazai pedagógiai tanfolyamokon. Tanulmányozta a pedagógiai szaklapokat, tanulmányútra ment Bécsbe, hogy megismerkedjék a reformiskolának pedagógiai vívmányaival. Kapcsolatot keres a nevelés-tanítás legkiválóbb képviselőivel s mindazt, amit látott, hallott, átdolgozta helyi viszonyainkhoz és továbbadta a tantestületben és tanítógyűléseken.

A magyar kisebbségi evangélikus elemi népiskolák számára tankönyvet ír. E könyv tanuskodik a kiváló szaktudásról és a gyermeki lélek ismeréséről. Általa és belőle bizonyosan sok németnyelvű gyermek sajátítja el a zengő magyar nyelvet, nemesedik szíve, élesedik elméje és fejlődik a haza iránti szeretete.

A bányakerületi tanítóegyesület megválasztotta 1938-ban elnökévé. Nem kereste a tisztséget, de lelkes és buzgó vezetője lett az egyesületnek. Elnöki megnyitói élményszámba mentek. Irányítása alatt eszményibb és tartalmasabb célkitűzések világították meg az összetartásban és közösségben rejlő erőt.

Dex Ferenc négy évtizeden át szolgálta igaz elhivatottsággal a magyar evangélikus népoktatást. Értékes munkásságának hirtelen véget vetett súlyos betegsége. Búcsút kellett mondania az iskolának, annak a munkamezőnek, amely bearanyozta életét. A bányakerületi püspök a hivatását nemesen betöltő munkásnak az igazgatói címet adományozta.

Dex Ferenc mindig jókedvvel, kifogyhatatlan ambícióval és energiával teljesítette hivatását. Boldog volt, hogy szolgálhatott, dolgozhatott az egyház veteményes kertjében. Ihletettségből származott nagy készsége és nem ismert szebb és magasabbrendű feladatot, mint a nevelést. Azt a nevelést, amelynek célja az emberi méltóság és ezzel együtt a világ értelem-kimunkálása.

Tizenöt éve annak, hogy iskolánk falai között vele együtt működhettem, figyelhettem munkáját, szeretetteljes és csendes lényét. Most, hogy nyugalombavonult, csendes hajléka felé száll a hálánk és köszönetünk mindazért, amit egy hosszú életem át az evangélikus népoktatásért és tanítókért tett. Tudjuk, hogy lelke és szíve nem szakadt el iskolánktól, hanem közöttünk időzik továbbra is. Szeretettel buzdít és int jókedvű tevékenységre. Szeretetünk és hálánk kíséri további útjára azon őszinte kívánsággal, hogy nyíljék lelkünkben továbbra is hosszan, hosszan a reá való emlékezés szép virága és tanítson bennünket tiszta szeretetre azok iránt, kikben a magyar jövődöt készítjük elő.

Adatok iskolánk 1940–41. évi történetéhez.

Történelmet alkotó időben kezdtük és fejezzük be ezt a tanévet. A történelmi pillanat áhítatot keltő hatása alatt, az isteni igazságba vetett rendületlen hittel köszöntöttük a hazatért erdélyi és délvidéki testvéreket és földet. 21 évi rabság, szenvedés, elnyomatás után hazajöttek Magyarországra. Hazahozták magukkal ódon, szép városaikat, lombos, gálambúcos falvaikat, a gazdagon termő rónát, a zord havasokat a fenyőillatos erdőkkel és magukkal hozták a törhetetlen magyar lelket és akaratot.

Millió és millió ajakról felhangzó imánk: »Hiszek egy Istenben« ismét meghallgatásra talált. Az örök igazság útát tört. A győzedelmes német és olasz nép igazságszeretete, a magyar kormány bölcsesége, dicső honvédeink bátorsága, a nemzetnek önmagához való hűsége, amiben az ország kormányzója járt elől jó példával, széttörte ismét a trianoni rabláncot. Erdély és a Délvidék nagy része visszatért, mert magyarok milliói kívánták, követelték, hittek benne töretlen hittel.

Mikor a hazatért testvéreket keblünkre öleljük és boldog Istenhozottat kiáltunk feléjük, nem felejtkezünk meg azokról, akiket a végzet a hazatéréstől visszatartott. Erős hittel valljuk, hogy az Örök Rendező bölcsesége a Kárpátok koszorúzta hármashalom országát egynek alkotta, igazi boldogságot és megnyugvást az általa idevezérelt magyar csak akkor érez, ha a szép hazának minden röge visszatér az édesanyához.

Az iskola életében derű és ború váltakozik. Volt örömünk az elmúlt tanévben, de a bánat és szomorúság sem került el bennünket.

A nemzet nagy és bölcs fiának, *gr. Teleki Pál* miniszterelnöknek tragikus körülmények között történt elhunytát iskolánk ifjúsága és tanítótestülete is meggyászolta. Kifürkészhetetlenek az Isten útjai. Isten akarata volt, hogy ő nyissa meg a trianoni rabláncot, de nem adatott meg neki, hogy teljes fényében lássa ragyogni az igazságot, Nagy-Magyarország feltámadását.

A nemzetnek nagy tanítómestere volt. Hűség és egyenes út, kötelességtudás és meg nem alkuvás jellemezte minden munkáját. Szerette az ifjúságot, együtt dolgozott és foglalkozott vele, mint bajtárs, megértő, baráti vezetője.

Gróf Teleki Pál neve és munkája minden igaz magyarnak eszményképe marad, tiszta emléke messze tündöklő fénnel hirdeti a nemzet minden fiának: A haza mindenek előtt!

Magócs Károly bányakerületi központi lelkész, gyermekeink aranyaszájú igehirdetője, hosszú szenvedés után visszatda lelkét az ő Teremtőjének. Az idők legnagyobb tanítómesterének szózata »Engedjétek énhozzám a kisdedeket, mert övék a mennyek országa« őt is hívta és az engedelmes lélek megnyugvással követte a hívást.

A »gyermekbarátja« kétségtelenül a legbájosabb, a legverőfényesebb jelenet a Megváltó életéből. Úgy érezzük, hogy *Magócs Károly*, mint Isten hűséges szolgája, ezt híven vallotta s legnagyobb volt, mint a gyermekek lelkipásztora. Itt állt legközelebb az Úrnak felkent szolgája az ő Mesteréhez, Urához, a Jézus Krisztushoz.

Mikor gyermekistentiszteleteit tartotta, beszédeit mindig a gyermekek iránt érzett mérhetetlen szeretet inspirálta. Lelke hozzásimúlt a gyermeki lélekhez, szava megtalálta a kicsi szívek ajtaját, a mélységet és magasságot, amivel föl-emelte őket Isten országába. Példázatai, egyszerű történetei világosságot terjesztettek a gyermeki lélekben és megértették velük a Mennyei Atyának szeretetét és akaratát.

Magócs Károly elköltözött jobb hazába. Emléke közöttünk maradt, hogy intsen és tanítson Istennek tetsző életre és igaz szeretetre a gyermek iránt.

Hittig Lajos ny. polgáriiskolai igazgató, egyházunknak 35 éven át hűséges gondnokát is magához szólította a Teremtő. Hű sáfárja volt egyháznak és iskolának egyaránt. Emlékét áldjuk és szeretettel megőrizzük.

Amidőn az iskola az emlékezésnek hervadhatatlan virágait megörökíti történetében, örömmel feljegyzi azoknak neveit, akik bölcs és lelkiismeretes munkássággal a fejlődését és felvirágoztatását szolgálják.

Őszinte tisztelettel és bizalommal üdvözlöttük az elmúlt tanévben az egyházi képviselőtestületnek megválasztott köz-felügyelőjét, *Dr. Tomcsányi Vilmos Pál* ny. miniszter úr önmagyméltóságát. Az iskolának nagy barátja és megértő ve-

zetője ő. Egyetemi tanárrá történt kinevezése fokozta lel-
künkben a tiszteletet és bizalmat. Iskolánk sorsának az egy-
házi főhatósággal egyetértő irányítását nála a legjobb ke-
zekben tudjuk.

Nagy örömünkre szolgált *Dex Ferenc* tanítótársunknak
igazgatói címmel való kitüntetése. A bányakerületi püspök a
lelkiismeretes munkást, a hivatását evangélikus öntudattal és
szeretettel teljesítő tanítót tüntette ki, amikor az 40 évi hű-
séges sáfárkodás után nyugalomba vonult. Minden becsületes
munkás méltó az ő jutalmára. *Dex Ferenc* pedig előljárt a hi-
vatásteljesítésben s így az elismerésnek és kitüntetésnek
mindnyájan örültünk. Benne és általa láttuk a jó tanítónak
megbecsülését, a tanítói munkának az elismerését.

A nevelő és oktató munkának megbecsülését és elismerését
köszöntöttük *Dr. Bánkúti Dezső* leánygimnáziumi igazgatónak
tanügyi főtanácsossá történt kinevezésében. Igaz örömmel kö-
szöntjük e helyen is a velünk egy épületben működő testvér-
intézetnek igazgatóját. Őszinte barátja ő az alsó fokon —
az elemi iskolában — működő tanítótestületnek. Közös a
munkaterületünk, egy a hivatásunk: művelni és felvirágoz-
tatni az egyháznak veteményes kertjét.

Adja az örök Gondviselő, hogy még hosszú éveken át
szolgálhassa jó egészségben az evangélikus tanügyet az egyház
és haza javára.

A munka kezdete és vége, a tanulók létszáma.

Az elmúlt tanévben a beíratásokat június 17-én és 18-án,
szeptember 2-án és 3-án tartottuk meg. A tanévet szeptember
5-én nyitottuk meg és június 14-én istentisztelettel és össze-
foglaló tanításokkal fejeztük be.

A tanév megnyitásának ünnepét, Erdély visszatérésének
történelmi eseménye emelte. Ez az ünnepi hangulat irányított
és vezetett egész tanéven át a munkában, amely a szokásos
szünetek kivételével zavartalanul folyt. A Délvidék dicsőséges
visszafoglalása sem zavarta az iskola munkáját, mert a húsvéti
szünet alatt indult és fejeződött be.

A tanulók létszáma 222 volt, ebből 125 fiú, 97 leány.

Iskolánk tanulóinak megoszlását osztályok, nem és vallás
szerint a statisztikai táblázat mutatja. Az egyházi és állami

hatóságok által jóváhagyott tanítási anyagot részletesen kidolgozott tanmenetek alapján minden tantárgyból és minden osztályban elvégeztük.

Tanítótestület, osztályok. Elemi iskolánkban négy fiú- és négy leányosztály van. A tanítást és nevelést nyolc tanerő látja el. (4 férfi és 4 nő.) A fiúoldalon a felvezető-, a leányoldalon pedig a váltakozórendszer honosult meg. Tanulónak a főváros bármely helyén lakó gyermekeket felvehetünk, nem vonatkozik az intézetre a községi elemi iskolákra kötelező ú. n. »kerületi beosztás«.

A tanítótestületben változás történt. Dex Ferenc tanító betegsége miatt nyugdíjazását kérte. A vallás- és közoktatásügyi miniszter november 1-ével nyugalomba helyezte. Elbúcsúztunk az érdemekben gazdag kartárstól, a jóbaráttól. Megvált attól a munkamezőtől, amelyet egész szívvel szeretett és amelynek kiváló művelője volt. Az értesítő elején megemlékeztünk róla.

Dex Ferenc osztályát Raffay Sándor tanító vette át. A hiányzó nyolcadik munkaerőt szeptember hónapban helyettesítéssel pótoltuk. Október hónaptól pedig az iskolafenntartó-hatóság egész évi megbízatással *Veperdi Ernő* tanítót alkalmazta.

Veperdi Ernő tanító így 9 hónap óta tanít iskolánkban. Szeretettel és jókedvvel végzi munkáját. A tapasztalat és gyakorlat hiánya kezdetben nehéz feladat elé állította. Az erős akarat, a hivatásszeretet és a pedagógiai felkészültség azonban átsegítette a nehézségeken és biztosította a becsületes munkásságnak eredményét.

Raffay Sándorné tanítónő egy évi sikeres működés után, az egyházi képviselőtestület megválasztotta helyettes tanítónőnek. Benne iskolánk lelkes és buzgó munkaerőt nyert, aki nagy tapintattal és hozzáértéssel nevel és oktat. Reméljük, hogy a lelkesedés fokozódik benne és további működése révén iskolánk jóhírnevét gazdagítja.

Igazgató-tanító adminisztratív munkáján e tanévben is úgy könnyített a felettes hatóság, hogy *Szvorényi Erzsébet* tanítónőt bízta meg az irodai munka részbeni elvégzésével és a szükséges helyettesítéssel. Ezt a munkakört az ismert lelkiismeretességgel látta el.

Nevelés és oktatás. A nevelésnek az oktatással egybeforrva kell haladnia. A mai háborús időben a történelem követeli, hogy a fősúlyt a nevelésre helyezzük. A haza épsége, a nemzet szabadsága és léte a kicsinytől és nagytól, szegénytől és gazdagtól egyaránt egészséges testet és erős lelket kíván.

Olyan egyénekre van ma szükség, akik minden helyen és munkakörben félelem és aggodalom nélkül fegyvellemmel és fokozott figyelemben képesek a parancsra engedelmeskedni és a reábizott feladatokat önállóan, habozás és ingadozás nélkül elvégezni.

Az evangélikus iskola minden időben nagy súlyt helyezett a nevelésre, a jellem kifejlesztésére. Ma fokozottabb mértékben végzi ezt a szent feladatát.

Vallás- és erkölcsi nevelésünk pillére az élő hit. Az a hit, amely nem a betűben és vallási tanokban keresi Isten országát és annak igazságát, hanem ezek megértésében és gyakorlati keresztülvitelében. Ennek a szellemében folyt vallástani tanításunk, amit kiegészít a minden hónapban tartott gyermekistentisztelet és a vasárnapi templomlátogatás. Gyermekistentiszteleteinket ebben a tanévben *Scholz László* központi ker. lelkész látta el nagy szeretettel.

Másvallású tanítványaink hitoktatását a bejáró hitoktatók látták el. Ők gondoskodtak lelki nevelésükről és az istentisztelet látogatásáról.

A nemzeti és hazafias nevelésre, valamint annak elmélyítésére és biztosítására a tanítási egységeken, ünnepeken kívül, az ünnepi megemlékezések adtak alkalmat. Erdély és a Délvidék nagy részének visszatérése, a 48-as zászlók hazatérése, gr. Teleki Pál miniszterelnök tragikus halála, honvédeink dicső haditettei, mind olyan ünnepi megemlékezések és felidézések voltak az ifjúság előtt, amelyek megbecsülhetetlen értékkel bírnak. Fölébresztik a gyermeki lélekben a biztonságot és erősítik a nemzeti öntudatot.

Október 31-én reformációi emlékünnepélyt tartottunk. Alkalmi szavalatok, énekek és beszéd telítették meg ünnepi érzésekkel kicsinyeknek és nagyoknak a lelkét. Az ünnepély után gyűjtöttünk a Gyámintézet javára.

December 21-én a karácsonyfa ünnepe volt. Az ünnepség fénypontját az előkarácsonyfa élőképe a karácsonyi Ige beillesztésével adta. Az ünnepség után felruháztuk szegénysorsú növendékeinket a szülők által küldött adományokból. Az adományozás olyan gazdag volt, hogy a kiskőrösi evang. elemi iskola szegényeinek is küldhettünk belőle. A gyermekek perselygyűjtése és műsorelőadása 165.31 P-t eredményezett. Ezt az összeget is a szegények és szűkölködőknek juttattuk.

Anyák-napja május 3-án volt. Meghitt és bájos ünnepség keretében emlékeztünk meg a szülői szeretet magasztosságára.

gáról. A harmonikus műsor, az ünnepi áhítat és az édesanyának megajándékozása egy kis virágcsokorral, bizonynyal mély nyomokat hagyott a gyermekek lelkében, a jelenlevő édesanyák pedig kétszeresen átérezhették a szülői hivatásnak magasztosságát.

Október 6-án gyászistentisztelet keretében megemlékeztünk az aradi vértanúkról.

A II., III. és IV. osztályok növendékei az osztálytanítók vezetése mellett elmentek a Batthyány-örök mécseshez s ott kis ünnepség keretében lerótták a vértanúk emléke iránt hálájuk adóját. Az iskola nevében koszorút helyeztek el.

Március 15-én a magyar szabadság emlékünnepét ültük meg. Az ünnepség lelkesedést és hazaszeretetet fakasztott.

Április 26-án testvéregyházunk három iskolája emlékünnep keretében áldozott Dr. Szigethy Lajos ny. igazgató, iskolánk jótévője emlékének.

Iskolánkban a II. osztálytól kezdve a német nyelvet rendszeresen tanítjuk. Ez némi túlterhelést jelent, de előnyt biztosít tanítványainknak a középiskolákban és az életben.

Az ismeretek bővítését és elmélyítését szolgálták a rendszeres és tervszerű, a tanmenetekben beállított kirándulások. A tanítás szükséges függelékei ezek: szemléltetés és anyaggyűjtés.

A tantestület tagjainak továbbképzése. A továbbképzés céljából a testületnek rendelkezésére állanak a bel- és külföldi szaklapok, a több mint ezer kötetből álló és minden évben értékes művekkel bővülő tanítói könyvtár. A testületnek tagjai résztvettek különböző tudományos előadásokon és felolvasásokon, hogy tudásukat elmélyítsék és szélesítsék.

Szülők és tanítók együttműködése. A tanítás és nevelés eredményét sikeresen előmozdítja a szülők közreműködése és érdeklődése az iskola munkája iránt. A testület minden alkalmat megragad, hogy ezt fokozza. Gyakoriak az osztályértekezletek, a szülők érdeklődése és ennek folyamányaként a bizalmas megbeszélések és tanácskozások. Iskolai ünnepélyeink is ezt a célt szolgálják.

Tanesszközök, szemléltető eszközök és könyvtárak. Az iskola szertára ismét szaporodott hasznos szemléltető eszközökkel. *Németh Margit* és *Fuszek Magda* tanítónők szeretettel gondozzák és rendezik.

Ifjúsági könyvtárunknak, mely különös szeretetnek örvend a növendékek részéről, 1000 kötete van. Tanítói könyvtárunk állománya megközelíti az 1400 kötetet. Mindkét könyvtárt *Raffay Sándor* tanító gondozza hozzáértéssel.

A tanítótestület beosztása és működése. *Gadányi János* igazgató-tanító tanította a III. fiúosztályt, a budapesti ev. egyhm. tanítókör elnöke, az egyhm. törvényszéknek, a pesti evang. egyház presbitériumának, a képviselőtestületnek, iskolai- és gazdasági-bizottságnak tagja, az egyházm. tanfelügyelő mellé beosztott iskolalátogató, a végelbírás alá vonó állami ötös bizottságnak tagja. Működik az iskolánál 16 éve.

Herenái Károly r. tanító, tanította a II. fiúosztályt, a bányakerületi tanítóegyesület jegyzője, a Lutheránia Vegyeskar pénztárosa. Működik az iskolánál 5 éve.

Raffay Sándor r. tanító, tanította a IV. fiúosztályt, az iskolai énekkar vezetője, a könyvtár őre, az egyhm. tanítói körnek és tanítói értekezleteknek jegyzője. Működik az iskolánál 9 éve.

Veperdi Ernő megbízott segédtanító, tanította az I. fiúosztályt. Működik az iskolánál 9 hónap óta.

Fuszek Magda r. tanítónő, tanította a II. leányosztályt, a szertár őre. Működik az iskolánál 5 éve.

Lányi Mária r. tanítónő, tanította az I. leányosztályt, a tanítótestület megbízottja az iskolabizottságban és képviselőtestületben. Működik az iskolánál 22 éve.

Németh Margit r. tanítónő, tanította a III. leányosztályt, a szertár őre és kezelője, az egyhm. tanítói körnek pénztárosa. Működik az iskolánál 9 éve.

Raffay Sándorné h. tanítónő, tanította a IV. leányosztályt. Működik az iskolánál 2 éve.

Szvorényi Erzsébet id. megbízott tanítónő, helyettesít az összes osztályokban és végzi az irodai munkát.

Vallástanítók. *Hamar Ilona* ref., *Városi Ferenc* róm. kat. és *Hahn István* dr. izr.

Iskolalátogatás. A lefolyt tanévben *Dr. Renk Ernő* iskola-felügyelő több ízben meglátogatta osztályainkat, meghallgatva az ott folyó tanítást.

Február hó 14., 18. és 21-én az egyházmegyei tanfelügyelő, *Mohr Henrik* alessperes végzett iskolalátogatást.

Az állam részéről megbízott körzeti iskolafelügyelő *Dr. Stolmár László* volt. Látogatást ebben a tanévben nem tett.

A tanulók és a tanítói kar egészségi állapota. Iskolamulasztások. A tanulók egészségi állapota az elmúlt tanévben elég kedvező volt. A hosszú és szigorú tél, a kellemetlen nedves és hűvös tavasz sok meghűlést és influenzát okozott.

A mulasztási órák száma nagy volt. Ez onnan származik, hogy a szülők sok esetben elővigyázatosságból otthon tartották gyermekeiket.

A tanítótestület tagjai között hosszas vagy súlyosabb természetű megbetegedés nem fordult elő. Mulasztás csak egy-egy napon át történt, amikor helyettesítéssel biztosítottuk a tanítás folyamatosságát.

Jótekonyság és gyűjtések. Tanulóink ebben a tanévben is készségesen gyűjtöttek és gyakorolták az áldozatkészséget.

Adakozások és gyűjtések történtek: Erdélyért 160.12 P, Karácsonyi szeretetadományokra 165.31 P, az Árvízkárosultak javára 249.28 P, a Nyomorék Gyermekek Otthona részére 338.91 P. Az országos gyermeknapon az összes növendékek megjelentek az urnánál és leadták filléreiket.

Nagyon kedves cselekedet volt tanulóink részéről, amikor a kiskőrösi ev. elemi iskola ifjúsági könyvtárának 151 darab meséskönyvet adományoztak. A kiskőrösi igazgató kijelentése szerint örömkönyvek között simogatták növendékeik a meséskönyveket. Különböző ajándékokat küldtek növendékeink Erdélybe, a nyárádmagyarósi testvéreknek.

Adakozások: Karácsonyi felruházásra a szülők nagymennyiségű ruhát, a TÉBE hat gyermeknek ruhát és cipőt adományozott. Stühmer Frigyes r.t. cukorkagyár karácsonyi cukorkát adott a szegény gyermekek részére. A Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület ez évben is 25.— P-t juttatott a szegények felsegélyezésére.

Jutalmak és ösztöndíjak. *Kalma Pál* ezerpengős alapítványának kamatait — 15—15 pengőt — a tanítótestület Nagy Gizella és Sziller Imre IV. osztályos tanulóknak ítélte oda.

Az *Evang. Német Nőegylet — Frauenbund* — 10 pengős adományával Dorner Zsuzsanna II. oszt. tanulót jutalmaztuk.

Dr. Szigethy Lajos—Brósz Erzsébet jutalomkönyvalapítványból a »Szép« művelésében kiváló tanulók értékes könyvjutalmat kaptak összesen 20 P értékben: Herman Erzsébet, Fonó Erzsébet, Bedő Gábor és Eck Imre IV. oszt. tanulók.

Dr. Renk Ernő iskolafelügyelő könyvdományait betleni Boýtha Anna és Szimeister László IV. oszt. tanulók kapták.

Dr. Szigethy Lajos, hitvese és annak anyja emlékére a három pesti evangélikus iskola tanerőinek az iskoláinkba járó gyermekei részére tett alapítványból 45—45 pengőt: Herendi Judit, Kapi Irma és Ruzicska Péter kapott.

Hencz Jenő és Andor alapítványból ebben a tanévben csak jelképes jutalmazás történt, mivel az alapítvány kamatai valójában csak 4—5 év múlva szabadulnak fel. Jutalmat 25—25 P összegben Eckhardt Irén és Patakfalvi János IV. oszt. tanulók kaptak.

A tanítóttestület különböző adakozásokból 10—10 pengő segélyt Dubovay Edit és Erdei Hajnalka I. oszt. tanulóknak juttatott.

Takarékpersely. A VKM. rendelkezése szerint okt. 31-én takarékosági napot kell tartani. A Községi Takarékpénztár felhívására ezidén is folytattuk a takarékpersely kiosztását. A perselytulajdonosok 670.60 P-t gyűjtöttek.

Harc és csaták zaja tombol körülöttünk. Iskolánk azonban békében taníthatta a jövő nemzedéket. Áldjuk azért a mindenható Őristent, hogy védőszárnyát kiterjesztette felettünk. Köszönetet mondunk az iskolafenntartó hatóságnak az örökösért és gondoskodásért, az iskola barátainak és szülőiknek, hogy iskolánk és annak munkássága iránt érdeklődtek és a tanítói kart nehéz munkájában anyagi és erkölcsi támogatásban részesítették.

Alapítványok.

Kalma Pál 1000 pengős ösztöndíj-alap. Ennek az évi kamata minden évben az évvégi vizsgálat alkalmával két egyenlő részben egy IV. oszt. fiú és IV. oszt. leány között osztassék ki, akik a tanítótestület javaslata szerint arra érdemesek, példás magaviseletűek és kiváló előmenetelűek.

Dr. Szigethy Lajosné, Brósz Erzsébet jutalomkönyv alapítvány. Kamataiból a »Szép« művelésében kiváló tanulók könyv-jutalmat kapnak.

Dr. Szigethy Lajos, hitvесе és annak anyja emlékére tett alapítvány. Kamataiból a három pesti (fiú-, leánygimnázium és elemi) iskola tanerőinek iskoláinkba járó gyermekei egyenlő összegű ösztöndíjban részesülnek.

Hencz Jenő és Andor alapítvány. Kamatai a Deák-téri evangélikus elemi iskolának négy (két fiú és két leány) érdemes evangélikus tanulója között évente jutalomként kiosztandó

Az iskola fenntartó hatósága.

Fenntartja a pesti evangélikus testvéregyház. Az ügyeit a képviselőtestület és ennek keretén belül az iskolai és gazdasági bizottság intézi. A képviselőtestület egyházi elnöke *D. D. Raffay Sándor* ev. püspök, világi elnöke *Dr. Tomcsányi Vilmos Pál* ny. miniszter, közfelügyelő. Az iskolabizottság elnöke *Dr. Hittich Ödön* ny. főigazgató, I. iskolai felügyelő, helyettese *Dr. Renk Ernő* fogorvos, iskolai másodfelügyelő. A gazdasági bizottság élén *Becht Albert* ny. takarékpénztári igazgató, közgondnok áll, iskolánk gondnoka *Szalágyi Egyed*, a képviselőtestület főjegyzője *Dr. Bendl Alajos*.

A tanulók névsora.

I. leányosztály.

1. Berde Zsuzsanna	15. székhelyi Majláth Edina
Bihari Éva	Muslay Orsolya
Bleier Erika	Präger Márta
Bock Erika	Puder Marietta
5. Boros Éva	vágfalvi Quittner Mária
Darabos Mária	20. Róna Mária
Dubovay Edit	Schiffer Éva
Eppinger Marianne	Siklós Mária
Erdei Hajnalka	Simon Eszter m. t.
10. Erdős Katalin	Sträusler Judit
Fazekas Ágnes k. m.	25. Szentiványi Veronika
Kuti Ilona	Szőke Zsuzsanna
Kuttna Mária	Szűcs Margit
Légrády Erzsébet	

II. leányosztály.

1. Barna Zsuzsanna	Molnár Mária
Bródy Judit	Nagel Katalin
Császár Mária	Opoczki Mária
Dobos Éva	15. Péter Éva
5. Dóczy Zsuzsanna	Pillitz Herta
Dorner Zsuzsanna	Rehák Alice
Fazekas Edit k. m.	Szamosi Marianna
Fischer Éva	Tauszk Judit
Herendi Judit	20. Török Éva
10. Kapi Irma	Vámosy Zsuzsanna
Lázár Anna	Zobel Ágota

km. = kimaradt

mt. = magántanuló

III. leányosztály.

1. Barta Éva	Konkoly Adrienne
Eckhardt Irén	László Sarolta k. m
Ehrenwald Mária	Marcsek Judit
Friedmann Vera	15. Neumann Edit
Eisler Julianna	Pajor Zsuzsanna
5. Erdős Erzsébet	Péter Katalin
Greiner Veronika	Strausz Marianna
Hirsch Zsuzsanna	Szabados Edit
Jacobi Hildegard	20. Szécsi Márta
10. Kaszás Erzsébet	

IV. leányosztály.

1. Bajusz Margit	15. Ligeti Anna
betleni Boytha Anna	Liska Gabriella
Déry Noémi	Mayer Magdolna
Elkán Gabriella	Márkus Mária
5. Fonó Erzsébet	Mautner Éva
Gerzsenyi Helga	20. Méri Judit
Grossmann Veronika	Nagy Gizella
Herman Erzsébet	Palugyai Szilvia
Horváth Mária	Pogány Mária
10. Horváth Zsuzsanna	Sain Edit m. t.
Józsa Mária	25. Tillemann Ágnes
Klauss Emma	Tóti Zsuzsanna
Kutas Éva	Valner Valéria
László Emőke	Zugor Klára

I. fiúosztály.

1. Bánlaki Károly	Kreiss Tamás
Benkő József	Kuthy Sándor
Berkesi Márton	Molnár György k. m.
Bernfeld Ákos	15. Molnár István
5. Bernfeld Iván	Mühl Tamás k. m.
Czartoryski Ádám	Müller Pál
Diószegi József	Osztvald Gábor
Fehér Ferenc	Papp Lajos
Frenkl Róbert	20. Plenczner Iván m. t.
10. Goldmann Fedor	Szigetvári Pál
Inotay József	Tóth György

km. = kimaradt
mt. = magántanuló

II. fiúosztály.

1. Ackermann Attila k. m.	Kerekes András
- Bánlaki Lajos	20. Kiss Egon
Bátor Elemér	Kovács Károly
Bene László	Lepórisz Brunó
5. Beregi Pál	Légrády Miklós
betleni Boytha Pál	Mezei György
Bruck Tamás	25. Okályi Ákos m. t.
Fábián Mihály	Pajor Péter
Fodor István	Pap Attila
10. Fonó András m. t.	Pintér Tibor
Frommer Tamás	Ruzicska Péter
Fuchs András	30. Sik Tamás
Gábor Péter	Szalay Sándor
Gergár Károly	Szarvas Péter
15. Gombos Péter	Szántó Tamás
Holler Lajos	K. és m. Varga Ödön
Józsa Kálmán	35. Varsányi András
Kemény Gábor	Weisz Ervin

III. fiúosztály.

1. Arthofer Siegfried	Litványi László
Barcs Pál	May Tamás
Benedek Károly	Márkus János
Bondi Róbert	20. Petrys Tibor
5. Braun Gábor	Pfahler István
Dénes István	Popper Gábor
Djeska Géza	Róth György
Engel János	Stób Tamás
Frenkl Tibor	25. Szabó Attila
10. Hajdú László m. t.	Szabó Zoltán
Kovács R. Pál	Szana Sándor
Königstein Iván	Szépfalusi István
Kövesi János	Trizna János
Kutasi László	30. Villányi György
15. Kuthy István	Weiss Gábor
Lility György	

km. = kimaradt

mt. = magántanuló

IV. fiúosztály.

1.	Altman Kurt		Halász Elek
	Barta Pál	20.	Hankovszky Péter
	Bedő Gábor		Horovitz Ervin
	Bernáth Péter		Kaszás Ferenc
5.	Bihari András		Kovács Gedeon
	Bleyer András		Loschitz Iván
	Bródy Ferenc	25.	Miklóssy János
	Cleve Rudolf		Nagel Iván
	Drahos György		Pap Gábor m. t.
10.	Dusóczky Tamás		Patakfalvi János
	Eck Imre		Polgár István
	Erdélyi István	30.	Sarlós Róbert
	Fábry György		Szabó Dezső
	Fejes Antal		Schiffer János
15.	Földes Iván		Székely Iván
	Gárdos Miklós		Sziller Imre
	Grünbaum Ferenc	35.	Szimeiszter László
	Haas Imre		Wachsmann Róbert

km. = kimaradt
mt. = magántanuló

Statisztikai kimutatás.

Osztály	BEÍRATKOZOTT														
	rendes tan.			magán tan.			együtt			kimaradt			év végén jelen volt		
	fiú	leány	összesen	fiú	leány	összesen	fiú	leány	összesen	fiú	leány	összesen	fiú	leány	összesen
I.	21	26	47	1	1	2	22	27	49	2	1	3	20	26	46
II.	34	22	56	2	—	2	36	22	58	1	1	2	35	21	56
III.	30	20	50	1	—	1	31	20	51	—	1	1	31	19	50
IV.	35	27	62	1	1	2	36	23	64	—	—	—	36	28	64
Összesen :	120	95	215	5	2	7	125	97	222	3	3	6	122	94	216

Osztály	VALLÁS SZERINT														
	evang.			ref.			unit.			r. kath.			izr.		
	fiú	leány	összesen	fiú	leány	összesen	fiú	leány	összesen	fiú	leány	összesen	fiú	leány	összesen
I.	14	7	21	2	8	10	—	1	1	3	7	10	3	4	7
II.	18	11	29	2	1	3	1	1	2	7	5	12	8	4	12
III.	18	10	28	4	4	8	—	—	—	2	2	4	7	4	11
IV.	16	12	28	3	6	9	2	1	3	6	1	7	9	8	17
Összesen	66	40	106	11	19	30	3	3	6	18	15	33	27	20	47

A jövő tanévre vonatkozó értesítés.

Az 1941—42. tanév szeptember 4-én kezdődik.

Beíratások lesznek június 16-án és 17-én, pótbeíratások szeptember 1-én és 2-án 8—12 óráig.

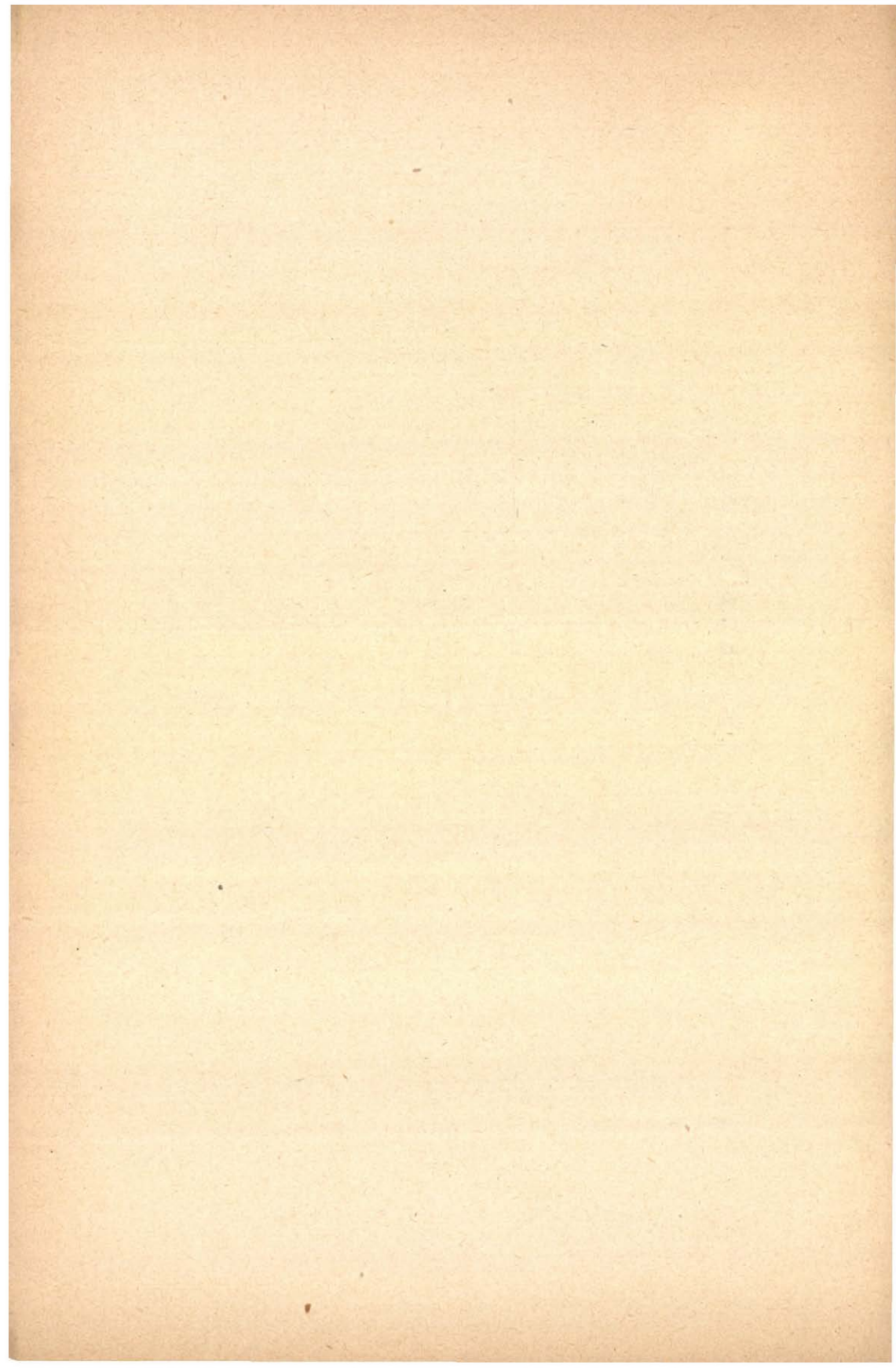
A tanév-megnyitó istentisztelet szeptember 4-én délelőtt 9 órakor kezdődik.

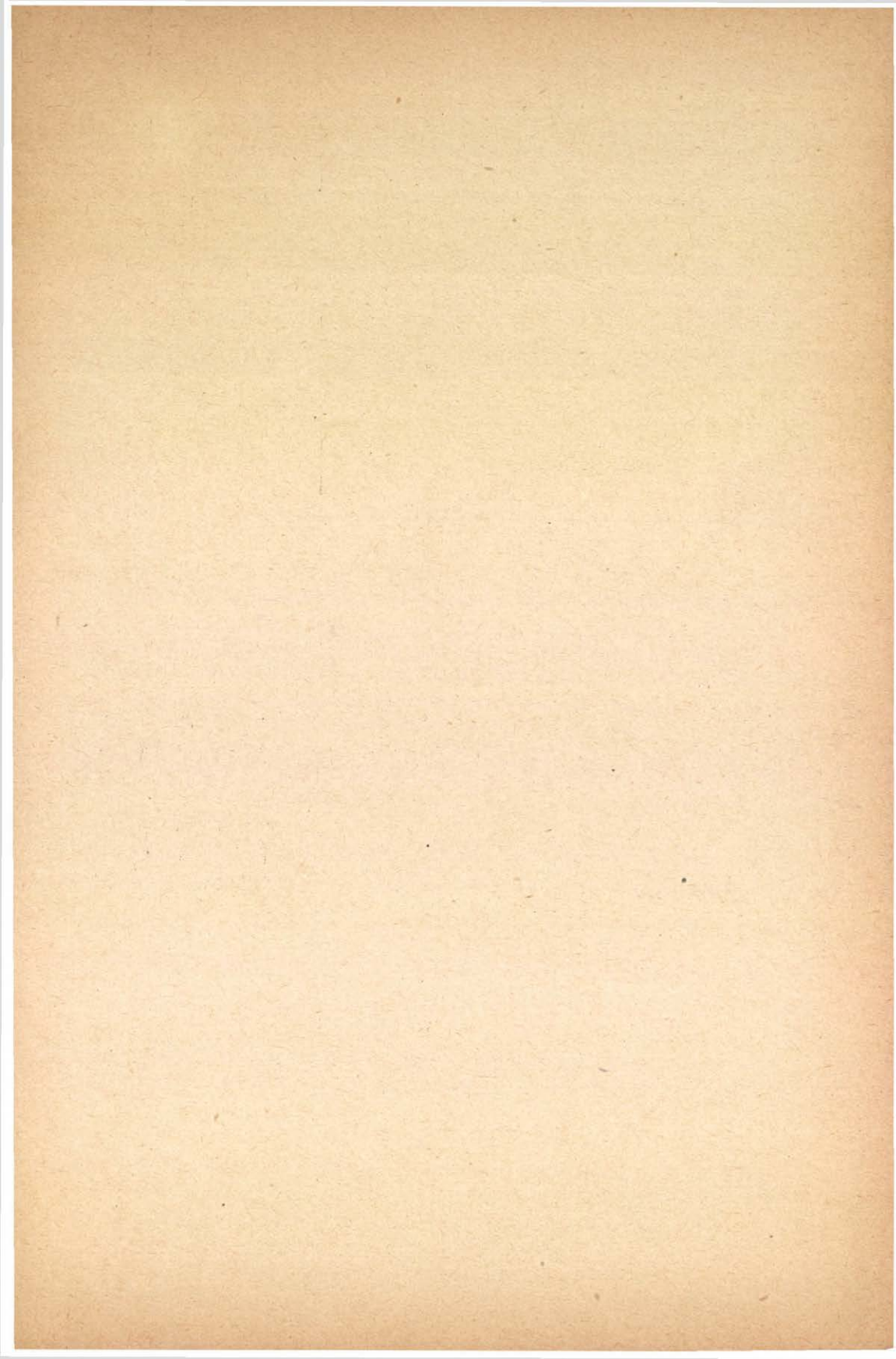
Az I. osztályba felvétetnek mindazok a tanulók, akik vagy már betöltötték a 6. életévet, vagy az 1941. év szeptember 15-ig betöltik. A kort keresztlevéllel, illetve születési anyakönyvi kivonattal igazolni kell. Szükséges a beíratásnál a diftéria- és himlőoltást igazolni.

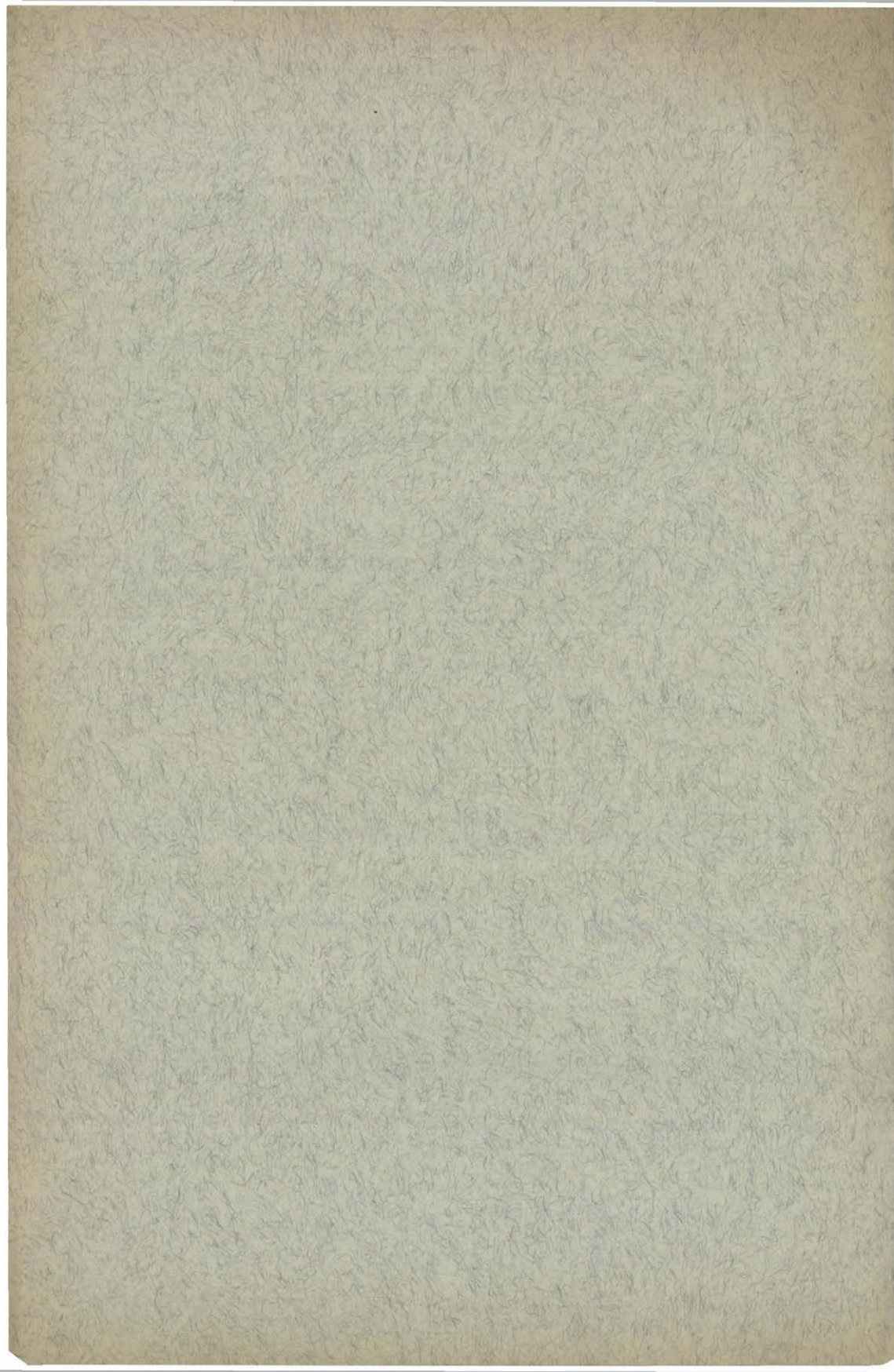
Más iskolába járt tanulót vagy magántanulót a következő osztályba csak hiteles bizonyítvánnyal veszünk fel és szükséges, hogy a németben (írás és olvasás) kellő jártassággal bírjon. A német nyelvet már a II. osztálytól rendszeresen tanítjuk.

Iskolánkba bármely kerületből, valláskülönbség nélkül veszünk fel tanulókat, felekezeti iskola lévén, nem vonatkozik reá az ú. n. »kerületi beosztás«.

A tanítás félnapos rendszer mellett történik, kezdete 8 óra 20 perckor.

FEBÉ
nyomda
Bpest